Talousarvion 2027 ja taloussuunnitelman 2028–2029 yhteydessä kerätyt tiedot Resurssiviisaan kiertotalouden tiekartan toimenpiteiden toteutus- ja rahoitussuunnitelmista

Toimenpidekohtainen taulukko Porin resurssiviisaan kiertotalouden tiekartan rahoitus- ja toteutussuunnitelmista on aiemmin esitetty suoraan talousarviokirjassa. Talousarviokirjan uudistustyön yhteydessä on päätetty siirtää tämä vuosittain samassa yhteydessä kerättävä taulukko 89 toimenpiteestä resurssiviisas.pori.fi -verkkosivuille. Tämän tiedoston taulukko sekä sitä taustoittava vuoden 2027 talousarvio on julkisesti löydettävissä ja ladattavissa tältä sivulta: http://resurssiviisas.pori.fi/raportointi

Pori on kaupunkistrategiassa sitoutunut edistämään taloudellista, sosiaalista ja ekologista kestävää kehitystä. Tämä on ollut myös Resurssiviisaan kiertotalouden tiekartan laadinnan pohjalla. Tiekartalla tarkoitetaan suunnitelmaa ja toimenpideohjelmaa, jolla vastataan paikallistasolla kestävyyskriisin haasteisiin. Tiekartan toimenpiteistä kerättyjä tietoja hyödynnetään myös nostoina vuosittaisessa kestävän kehityksen raportissa.

Kaupunkien toimintakenttä on laaja ja Porissa ympäristöasioitakin on huomioitu jo pitkään. **Taloudellisen** kestävyyden näkökulmasta on ollut olennaista pyrkiä tunnistamaan jo olemassa olevaa ympäristökestävyystyötä, jota kaupungissa tehdään. Tiekartan toimenpiteiden rahoitus- ja toteutussuunnitelmien taulukossa on merkitty **tummansiniseen** ryhmään ne toimenpiteet, jotka ovat jo olleet vakiintunutta tai olemassa olevaa toimintaa ja edistävät myös ympäristökestävyyttä. **Vihreään** ryhmään kuuluvat ne toimenpiteet, joissa kehitetään uutta tai tehdään muutoksia ja muutetaan toiminta ympäristökestävyysasioita huomioivaksi. Monet toimenpiteistä ovat kestävyysmuutoksen jalkauttamista osaksi normaalia työtä. Toimenpiteet voivat sisältää sekä olemassa olevan työn tunnistamista että uuden kehittämistä aiheeseen liittyen, tällöin ne on merkitty **sekä tummansiniseen että vihreään ryhmään. Harmaassa** ryhmässä olevat toimenpiteet joko eivät ole määriteltävissä edellisiin luokkiin tai tietoja ei ole.

Kaikki tiekartan sisällöt löytyvät Resurssiviisas Pori -sivustolta osoitteesta https://resurssiviisas.pori.fi/. Etusivulta voi tarkastella toimenpiteiden etenemisen tilannekuvaa.

Tiekartan toimenpiteiden rahoitus- ja toteutussuunnitelmat -taulukko

Resurssiviisaan kiertotalouden tiekartan toimenpiteiden aikajana ulottuu vuoteen 2030. Seuraavassa taulukossa on tiekartan toimenpidekohtaisia rahoitus- ja toteutussuunnitelmia, mitkä on kerätty vuoden 2027 talousarvion sekä vuosien 2028–2029 taloussuunnitelman yhteydessä. Sarakkeen ”Vuosikustannusasteikko ja ryhmä” selitteet ovat taulukon lopussa. Lisätietoja toimenpiteistä Resurssiviisas Pori -sivustolla.

Toimenpide	Vuosikustannusasteikko* ja ryhmä**	Kytkeytyminen 2027 talousarvioon ja 2028–2029 taloussuunnitelmaan
1. Kestävyysosaamisen teema		
1.A Muutosjohtaminen		
1.A.1 Toimiala- ja yksikkökohtaiset kestävyyden koulutustarpeet sekä	Ei arvioitavissa	Ympäristösuunnitteluyksikkö: Alustavia suunnitelmia kestävään kehitykseen liittyvän kaupungin sisäisen koulutuksen toteuttamisesta.
1.A.2 Sitoutuminen kansalliseen Kiertotalouden green dealiin		Osana talouskehystä: Toimenpiteen valmistelua tehty ympäristösuunnitteluyksikön, infrayksikön, tilayksikön, rakennuttamisyksikön, kaavoitusyksikön ja sivistystoimialan/nuorisoyksikön kanssa. Kiertotalouden green dealin (KGD) muutosalueeksi on valittu Resurssiviisas rakennettu ympäristö. Sitoumukseen valitaan toimenpiteet, joille asetetaan tavoitetaso 2035 ja välitavoite 2030. Tavoitteena saada sitoutumisen prosessi ja sitoumus valmiiksi sekä toteutus alkamaan 2027. Sitoutuminen KGD:hen tarjoaa työkalun ja prosessin tunnistaa vaikuttavimmat kiertotaloustoimet. Se kirittää toimintaa kohti kiertotaloutta, tuo verkostoja ja auttaa saamaan tietoa rahoitusmahdollisuuksista. KGD-sitoumusprosessissa suunnitellaan omaa toimintaa ja kuullaan asiantuntijoiden sparrausta, jonka jälkeen viedään lopullinen sitoumus sekä KGD:n asiantuntijaryhmän arvioitavaksi että kaupungin päätöksentekijöille. Sitoumusta ei ole vielä tehty (9/2026).
1.A.3 Koko Porin resurssiviisas kehityskuva ja rakennemalli	10 000–60 000 €	Kaavoitusyksikkö: Kaavavarantoanalyysin haasteet. Rakennemallivaihtoehtojen suunnittelu ja liikkumisvaihtoehtojen tarkastelu. Yhteensovittaminen viherrakennemallin kanssa. Ilmastovaikutusten ynnä muiden vaikutusten arviointi. 2026–2027. Vuosikustannusasteikon arvio 2027: 60 000–100 000 €.

1.A.4 Omistaja-ohjauksen sisällöllinen ohjaaminen	Ei kustannuksia Ei merkittäviä kustannuksia (alle 1000 €)	Kaupunkikehitys- ja omistajaohjausyksikkö: Ei kustannuksia. Omistajapoliittisten linjausten päivittäminen on käynnissä ja päätöksentekoon ne on tarkoitus tuoda syksyllä 2026. Konserniyhtiö Länsirannikon Koulutus Oy WinNova: Aikaisemmin ilmoitettujen toimenpiteiden lisäksi seuraavaa: - OPH-kestävyysindikaattorikyselyyn osallistuminen 2026 - (sis.mm. hiilijalanjälkilaskentakyselyn) - Kartalla - På Kartan -verkostotyön jatkuminen 2027 - Kestävän ammatillisen koulutuksen neuvottelukuntajäsenyys kaudella 2026–2027 (sis. mm. tapahtumia: kestävän kehityksen viikko, ammattiosaamisen päivä ja rasisminvastainen viikko) - VIHJE - Vihreät ja innovatiiviset oppimisympäristöt -hankkeen materiaalit (kestävä kehitys ja kiertotalous, turvallisuus ja huoltovarmuus) sekä studio/hybridi/immersiivisen tilan suunnittelu ja teko 2025–2027 - Kestävän kehityksen osaamismerkin uudistaminen 2026 - Nettisivujen vastuullisuusosion päivittäminen (jatkuva) - Ympäristöasiantuntijuuden lisääminen laadunhallintatiimiin 2026, valmis - YAMK- ja AMK-opinnäytetyöt, alakohtaisen kestävän kehityksen tarkastelu ja hiilijalanjälkilaskenta, logistiikka (Luuta-Kreetantien kampus), valmis ja metsä- ja maarakennus (Sahalahdentien kampus), 2026 -> töiden tuloksena syntyvät ehdotukset hiilijalanjäljen pienentämiseksi.
1.A.5 Kiertotalouden tiekartan indikaattorit, seuranta ja raportointi		Ympäristösuunnitteluyksikön ja kaikki vastuutahot/yksiköt: Resurssiviisaan kiertotalouden tiekartan raportointi on vakiintunutta toimintaa, jota on toteutettu kh:n päätöksen mukaisesti talousarvion ja tilinpäätöksen yhteydessä sekä kestävän kehityksen raportoinnin yhteydessä. Tiekartta tähtää vuoteen 2030, mutta tarkoituksena on päivittää kokonaisuutta jo aiemmin. Päivitystyön yhtenä osa-alueena tarkastellaan myös raportoinnin käytäntöjä.
1.A.6 Resurssiviisaan kiertotalouden tiekartan edistämisen vakiinnuttaminen	Ei kustannuksia	Toimenpide muuttunut toimintatavaksi. Tiekartan toimenpiteiden etenemisen tilanteen kokonaiskuva resurssiviisas.pori.fi -verkkosivun etusivuilla.
1.A.7 Alueellisen kierrätysasteen arviointi, nostaminen ja yhteistyö	1000–5000 €	Ympäristösuunnitteluyksikkö: Jätehuoltoviranomainen on teettänyt jätteenkuljetusjärjestelmään liittyvän selvityksen LVV:n kehotuksesta päätöksenteon tueksi. Selvityksen sekalaisen yhdyskuntajätteen sekä sako- ja umpikaivolietteen kuljetusjärjestelmien lainmukaisuudesta toteutti Ramboll Oy vuosina 2025–2026. Selvityksen tulosten käsittely ja päätöksentekoprosessi saattavat aiheuttaa lisäselvitysten tarvetta ja teettämistä vuoden 2027 aikana. Vuosikustannusasteikon arvio 2027: 1000–5000 € Konserniyhtiö Keräämö Oy: Toimenpiteen valtakunnallisia laskentaohjeita kartoitetaan.
1.A.8 Tunnistetaan resurssiviisauden verkostot	Ei kustannuksia	Ympäristösuunnitteluyksikkö: Ei kustannuksia, huomioidaan mahdollisuuksien mukaan osana muuta työtä.
1.B Hankinnat		
1.B.9 Kestävien hankintojen toimintamalli	Ei kustannuksia	Talous- ja hallintoyksikkö, Hankintapalvelut: Kustannuksia vaikea arvioida, hyvin hankintakohtainen. Kestävien hankintojen toimintamallia kehitetään yhteishankintojen osalta jatkuvasti. Hankintaprosessien suunnitteluvaiheessa pohditaan tapauskohtaisesti mahdollisuudet kestävien hankintojen toimintamalliin. Kategoriahallinta suunnitteluvaiheessa, jonka tavoite lokeroida hankinnat palvelut, tavarat, urakat jne. ja siten mallintaa kestävien hankintojen kriteerejä samankaltaisissa hankinnoissa.
1.B.10 Vaikuttavista hankinnoista viestiminen	Ei kustannuksia	Ei kustannuksia. Seurataan, onko toimenpide ajankohtainen tarpeiden arvioinnin kautta.
1.B.11 Edistetään kestävän kehityksen liiketoimintaa julkisilla hankinnoilla	Ei kustannuksia 500 000–1 milj. €	Rakennuttamisyksikkö, Hankeohjaus: Järjestetään hankkeiden kokoluokasta riippuvaisia eri tasoisia markkinavuoropuheluita, joidenka avulla mahdollistetaan kokeilukulttuuri ja sitä myöden innovaatiot julkisissa hankinnoissa. Toteutetaan olemassa olevilla investointimäärärahoilla. Tilayksikkö: Purkutöihin varattu summa päätetään vuosittain talousarvion yhteydessä, kustannuksia ei eriteltävissä. Vuosikustannusasteikon arvio 2027: 500 000–1 milj. €
1.B.12 Hankinnoilla työllistämisen toimintamalli	Ei kustannuksia	Talous- ja hallintoyksikkö, Hankintapalvelut: Ei kustannuksia 2027. Vuosia 2028–2029 ei arvioitavissa, ei tiedossa olevia kustannuksia. TE-uudistuksen myötä hankinnoilla työllistäminen on jäissä johtuen muuttuneista toimintatavoista/rahoitusmahdollisuuksista.
1.B.13 Kestävän ruokajärjestelmän tukeminen	Ei kustannuksia 10 000–60 000 €	Sivistystoimiala: Sivistystoimiala edistää kestävän ruokajärjestelmän tukemista osana perustehtäväänsä. Mm. kestävä kehitys ja oppilaiden ohjaaminen kestävään elämäntapaan tulevat esiin perusopetussuunnitelmassa eri oppiaineissa. Ei kustannuksia. Porin Palveluliikelaitos: Palveluliikelaitos pyrkii lisäämään kasvispohjaisten proteiinilähteiden käyttöä suunnitellusti. Lähiruoan käyttö nykyisellään on mittavaa ja tulevaisuudessa sitä pyritään lisäämään mahdollisuuksien rajoissa. Kustannuksia ei ole eriteltävissä muusta toiminnasta. Vuosikustannusasteikon arvio 2027: 10 000–60 000 €.
1.B.14 Julkisiin hankintoihin sisällytetään elinkaarisuunnitteluohje	10 000–60 000 €	Rakennuttamisyksikkö, Hankeohjaus: Laaditaan elinkaarisuunnitteluohje infra- ja tilahankkeita varten. Vuosikustannusasteikon arvio 2027: 5000–10 000 €.
1.B.15 Kalusteiden käyttöiän pidentämisen toimintamalli	100 000–500 000 €	Tilayksikkö: Tuloksista on raportoitu aiemmin. Toimintamallia tullaan tarkastelemaan vastaamaan tulevaisuuden tavoitteita. Vuosikustannusasteikon arvio 2027: 100 000–500 000 €.
1.B.16 Ympäristöystävällisen siivouksen hankinnat	5000–10 000 €	Porin Palveluliikelaitos: Toimenpiteitä jatketaan suunnitellusti. Vuosikustannusasteikon arvio 2027: 5000–10 000 €.

1.B.17 Minimoidaan kertakäyttötuotteiden käyttö	Ei arvioitavissa	Ympäristösuunnitteluyksikkö: Porin kaupunki on mukana kuntien Uudelleenkäyttö tapahtumissa -verkostossa ja tavoitteena on testata joitain uudelleenkäyttöä edistäviä toimintatapoja valitun tapahtuman yhteydessä. Verkostoa koordinoi PlastLIFE-projekti. Ei merkittäviä lisäkustannuksia 2027. Yleisesti ottaen uudelleenkäytön lisääminen voi vaatia alkupanostuksen, mutta tuoda myöhemmin kustannussäästöä tai/ja vahvistaa positiivista näkyvyyttä.
1.C Rakentaminen		
1.C.18 Parannetaan vajaakäyttöisten tilojen käyttöastetta	60000–100000 €	Tilayksikkö: Pilotti jatkuu vuoden 2027 syyskuuhun. Lukitusta ja kulunvalvontaa uusitaan tarveperustaisesti, mikä samalla mahdollistaa yhteiskäytön. 2027 vuodelle 100 000 € kunnossapitoinvestointi, toiminnan laajentaminen on osa laajempaa kulunvalvonnan ylläpitoa ja kehittämistä. 60 000 € lukituksen uusimiseen Käppärän koulussa. Tilavarausjärjestelmän vuosikustannukset 2027 n. 10 000 €, jonka lisäksi käyttöönotto ja koulutukset yhteensä noin 10 000 €, tietohallintoyksikkö. Sivistystoimiala: Yhteiskäyttötiloja pyritään ottamaan käyttöön säännöllisesti lisää ja käynnistämään yhdistysvetoista toimintaa tiloihin. Vuonna 2030 tavoitteena on, että kaikilla kahdeksalla palvelualueella on jokaisella vähintään 1 yhteiskäyttöinen tila. Vuosikustannusasteikon arvio 2027: Ei merkittäviä kustannuksia tai 1000–5000 €.
1.C.19 Selvitetään mahdollisuuksia vähentää työmaiden päästöjä	Ei kustannuksia	Rakennuttamisyksikkö, Hankeohjaus: Rakennuttamisyksikkö voi vähentää työmaiden päästöjä investointihankkeissa ohjaamalla urakoitsijoita konkreettisin, kustannuksiltaan maltillisin toimenpitein. Yksi mahdollisuus on laatia "Vähäpäästöisen työmaan - toimintamalli" sovellettavaksi investointihankkeissa. Tällaisessa mallissa voitaisiin esimerkiksi linjata; työmaan energiaratkaisuja, työkoneille ja kalustolle vaatimuksia, kuljetusten ja logistiikan optimointi, kiertotalouden huomioiminen materiaalivalinnoissa ja työmaan energian kulutuksen ja päästöjen seurantamenettelyt. Selvitetään tulevina vuosina tällaisen toimintamallin laatimisen mahdollisuutta sekä käytännöllisyyttä. Ei kustannuksia.
1.C.20 Energiatehokkuuden ja uusiutuvan energian investoinnit rakennuksissa	100000–500000 €	Rakennuttamisyksikkö, Hankeohjaus: 2026 Tuorsniemen koulun lämmitysjärjestelmän muuttaminen bioöljyyn. 2027 aurinkoenergian lisääminen kohteissa, lämmönsiirrinpaketin uusiminen Porin lukiossa. Kustannuksia ei arvioitavissa tarkasti tässä vaiheessa.
1.C.21 Kehitetään kestävän purkamisen toimintatapoja	Ei arvioitavissa	Rakennuttamisyksikkö ja Tilayksikkö: Toimenpiteen tavoitteet huomioidaan valmisteilla olevan Kiertotalouden green dealin suunnittelussa (1.A.2).
1.C.22 Katuvalaistuksen vaihtaminen LED:eihin/ valaisinsaneeraus	500000–1 milj. €	Ei uusia lisätietoja edellisen raportoinnin jälkeen. Investointisuunnitelman mukaisesti.
1.C.23 RC-rouheen käyttö toimintamallina soveltuvissa kohteissa	Ei merkittäviä kustannuksia	Infrayksikkö, infran rakentaminen: Jyrsinrouhetta lisätään asfalttimassaan n. 10 %, RC-rouheen (50 %) käytön lisääminen tasausmassana. Vuosikustannusasteikon arvio 2027: Ei merkittäviä kustannuksia (alle 1000 €).
1.C.24 Kierrätettyjen rakennusmateriaalien käytön lisääminen	10 000–60 000 €	Infrayksikkö, infran rakentaminen: Pyritään lisäämään kierrätysmateriaalien tehokkaampaa käyttöä. Tämän mahdollistaa uusi valmisteilla oleva ylijäämämaan kierrätys- ja läjitysalue luotsimäelle. Ympäristölupa alueelle haetaan syksyllä 2026, ja alueen käyttöönotto vuoden 2027 aikana. Uuden alueen käyttöönotto palvelee koko teknistä toimialaa. Toimenpiteelle on varattu määräraha tuleville vuosille. Vuosikustannusasteikon arvio 2027: 10 000–60 000 €. Rakennuttamisyksikkö: Lyseon liikuntasalin lämmönsiirtimen vaihto, lukitus ym. laitteiden kierrätys, puretun kohteen iv-koneen hyödyntäminen Ulasoorintie 9:ssä.
1.C.25 Energiakartoitukset Porin julkisissa koh-	5000–10 000 €	Rakennuttamisyksikkö, rakennuttaminen: Energiakatselmuksen teettäminen konsulttityönä valittuun/valittuihin kohteisiin. Vuosikustannusasteikon arvio 2027: 5000–10 000 €.
1.C.26 Tilojen energiankäytön reaaliaikaisen optimoinnin ja seurannan automatisointi	60 000–100 000 €	Tilayksikkö: 80 000 €/v 2027–2029 automatiikan uusintaan. Kartoitetaan automaation kannalta tärkeät kehitettävät kiinteistöt, ja uusitaan/varustetaan ne uudella tekniikalla. Granlund Manager kulutusseuranta käytössä. Lisäksi käytetään konsulttien palvelua optimointiin. LVIA-järjestelmien optimointipalveluja otettu käyttöön koulu- ja päiväkotikohteissa, vuosikustannusasteikon arvio 2027: 1000–5000 €.
1.D Kaupunkisuunnittelu ja maankäyttö		
1.D.27 Koko Porin sini-viherverkoston rakennemalli	Ei vuosikustannuksia	Kaavoitusyksikkö: Koko Porin siniviherrakennemalli on valmis ja se on esitelty Porin kaupunginhallitukselle. Ei kustannuksia.
1.D.28 Täydennysrakentamisen suosiminen sekä uudisrakentamisen keskittäminen	1000–5000 €.	Kaavoitusyksikkö: Kaavoituskatsauksen mukaisten asemakaavakohteiden suunnittelu Länsi-Porin Klasipruukin ja Pohjois-Porin monitoimitalon ympäristöissä. Meri-Porissa pyritään saattamaan eteenpäin vireillä olevia asemakaavahankkeita, jotka koskevat pääosin olemassa olevien taajamien kaavoittamista (Kyläsaari, Pihlava, Levo). Noormarkussa pyritään edesauttamaan olemassa olevien asemakaava-alueiden tonttien toteutumista. Vuoden 2025 loppupuolella ja 2026 alussa kaavoituskatsausta on kehitetty elinvoima- ja ympäristötoimialan sekä teknisen toimialan muodostamassa työryhmässä. Tavoitteena on vähentää kohteiden määrää ja tarkastella pitkään vireillä olleista taajamakaavoista luopumista. Tämä saattaa koskea ohjelman kohteita. Vuoden 2026 kaavoituskatsauksessa Kyläsaaren ja Pihlavan asemakaavat on keskeytetty ja Levo vireillä. Vuosikustannusasteikon arvio 2027: 1000–5000 €.

1.D.29 Kiertotaloutta ja kestävää kehitystä edistävät kaavalliset keinot ja raken-	1000–5000 €.	Kaavoitusyksikkö: Aurinkoenergian huomioon ottaminen laadittavien asemakaavojen määräyksissä. Hulevesiratkaisujen sisällyttäminen laadittaviin asemakaavoihin. Sähköautojen latausinfran aluetarpeiden huomioon ottaminen laadittavien asemakaavojen mitoituksessa. Yhteiskäyttöautojen huomioon ottaminen keskusta-alueen asemakaavoituksessa. Pyritään mahdollisuuksien mukaan asemakaavojen käyttötarkoituksen joustavuuteen. Vuosikustannusasteikon arvio 2027: 1000–5000 €.
1.D.30 Hulevesiohjelman toimenpiteet	1000–5000 €	Rakennuttamisyksikkö: Hulevesiohjelman toimenpideluettelon tehtävät on jaettu vastuutahoille. Myös infrayksikkö tärkeässä roolissa. Toimenpiteiden edistymistä tarkastellaan seuraavan kerran vuoden 2027 tammikuussa. Vuosikustannusasteikon arvio 2027: 5000–10 000 €.
1.D.31 Suunnittelusuositusten ja -kannustimien luominen pilottialueelle	1000–5000 €	Kaavoitusyksikkö: Kehitetään Kuninkaanhaan korttelia 13 kiertotalouden ja kestävien ratkaisujen pilottialueena. Viitesuunnitelman laatiminen korttelin asemakaavamuutosta varten. Vuosikustannusasteikon arvio 2027: 1000–5000 €.
1.D.32 Pilotoidaan viherkertoimen käyttöönottoa	1000–5000 €	Kaavoitusyksikkö: Viherkertoimen soveltaminen pilottialueilla/asemakaavojen yhteydessä. Vuosikustannusasteikon arvio 2027: 1000–5000 €.
1.D.33 Porin kansallisen kaupunkipuiston rajaus turvaa ja edistää kaupunkivihreää	10 000–60 000 €	Kaavoitusyksikkö: 5 000 € /v varataan Porin kansallisen kaupunkipuiston hoito- ja käyttösuunnitelman toteuttamiseen. Vuosina 2026–2027 hoito- ja käyttösuunnitelman päivittämiseen varattavat kustannukset arviolta 30 000 €. Kansallisten kaupunkipuistojen tavoitteena on säilyttää kaupunkiluontoa ja rakennettua kulttuuriympäristöä laajana, eheänä kokonaisuutena kaupunkien keskustassa. Kansallisen kaupunkipuiston hoito- ja käyttösuunnitelman (HKS) toteuttaminen on meneillään oleva toimenpide. Kansallisen kaupunkipuiston hoito- ja käyttösuunnitelman päivitystyötä valmistellaan.
1.E Luonnonvarat ja luonnon monimuotoisuus		
1.E.34 Luontopalveluiden kehittämisohjelma	Ei kustannuksia	Ympäristösuunnitteluyksikkö ja TEK/Viherpalvelut: Ei toteudu organisaatiomuutosten vuoksi. Ei kustannuksia.
1.E.35 Porin kaupunki liittyy Luontoviisaat kunnat -verkostoon	10 000–60 000 €	Ympäristösuunnitteluyksikkö: Luonnon monimuotoisuus (LUMO) -ohjelmaa valmistellaan 2027, valmis 2028, liittyminen Luontoviisaisiin Kuntiin 2029. Vuosikustannusasteikon arvio 2027: 1000–5000 €.
1.E.36 Luodaan Porin kaupungille metsäohjelma		Infrayksikkö, viheralueet: Metsäohjelma 2024–2044 on valmistunut ja kaupunginvaltuusto on hyväksynyt sen 19.5.2025. Metsäohjelmaa päivitetään metsäsuunnitelman päivityksen yhteydessä tai tarvittaessa. Metsäsuunnitelma on valmisteluvaiheessa.
1.E.37 Kaupunkiniittyjen hoitosuunnitelma	60000–100000 €	Infrayksikkö, viheralueet: 60 000–100 000 €/v. Niittyjen hoitosuunnitelma valmistuu vuosien 2026–2027 aikana, jonka jälkeen jatketaan niittyohjelman suunnittelua. Valmistumisvuosi on 2028. Vuonna 2025 uusia kukka niittyjä 5 ja pinta-ala 2,01 ha. Vuonna 2026 uusia kukkaniittyjä 2 ja pinta-ala 0,25 ha. Kesällä 2026 kylvettiin kaksi kukkaniittyaluetta, joista toinen koostuu yksivuotisista ja toinen monivuotisista kasveista. Kukkaniityille aloitettiin infokylttien asentaminen. Infokylttien asennusta jatketaan vuonna 2027. Vuonna 2027 niittyalueille asennetaan myös kaksi hyönteishotellia luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi. Kukkaniittyjen perustamiseen käytetään kierrätysmateriaalia, Yyterin hiekkaa, joka toimii rehevien maiden köyhdyttäjänä. Niityt ja maisemapellot olivat vuonna 2025 ja 2026 niittyurakoitsijoiden ja kaupungin oman konekaluston hoidossa, ja niiden yhteinen pinta-ala oli noin 175,5 hehtaaria. Urakoitsijoiden hoitoniittyjen pinta-ala oli yhteensä noin 155 hehtaaria. Kaupungin oman niittoalueen pinta-ala oli noin 20,5 hehtaaria. Urakoitsijoiden hoidossa olleiden niittyjen hoito maksoi vuonna 2025 sekä vuonna 2026 noin 200 euroa hehtaarilta. Vuonna 2026 hankittiin oma kyntöaura. Sen avulla kukkaniittyjen perustamiseen liittyvät maaperän muokkaustyöt voidaan tehdä omana työnä, mikä vähentää kustannuksia. Kukkaniittyjen perustaminen vuonna 2026 maksoi yhteensä noin 8 620 euroa, mikä vastaa 34 400 euroa hehtaaria kohti. Niittyjen köyhdyttämisessä Combi Trailer -koneen ja Yyterin hiekan lisäksi hyödynnetään lampaiden laidunnusta. Vuonna 2025 maisemaniittyalueilla toteutettiin yksi laidunnus. Vuonna 2026 laidunnuksia oli kaksi, ja vuonna 2027 tavoitteena on toteuttaa vähintään kolme laidunnusta. Vuonna 2026 suunniteltiin kaksi uutta toimintatapaa kaupunkiniittyjen hoitoon tuleville vuosille. Luodaan arvoniittyjä, joiden luonnonarvo on korkea, sekä yksivuotisia kukkaniittyjä ja auringonkukkapeltoja. Arvoniittyjen perustamisen tarkoituksena on uhanalaisten kasvilajien ja luonnontyyppien suojelu. Yksivuotisten kukkaniittyjen tarkoituksena on tarjota asukkaille mahdollisuus poimia kukkia.
1.E.38 Itämerihaasteen toimenpideohjelman päivittäminen	Ei arvioitavissa	Ympäristösuunnitteluyksikkö: Toimenpideohjelman päivitys LUMO-ohjelman valmistumisen yhteydessä. Ei merkittäviä kustannuksia vuodelle 2027.
1.E.39 Haitallisten vieraskasvilajien torjunta	60 000–100 000 €	Infrayksikkö, viheralueet: Vieraslajien torjunta jatkuu. Suurin panos laitetaan edelleen jättipalsamin torjumiseen, sen torjuntaa kohdennetaan aiempaa pienemmille alueille, jotta ne saataisiin puhtaiksi. Yhteistyössä ympäristösuunnitteluyksikkö. Yhdistystorjuntaa kehitetään edelleen 2026 avauskesän jälkeen. Määräraha ei ole eriytetty, se on osa Viheralueet toimintayksikön kokonaistaloutta. Vuosikustannusasteikon arvio 2027: 60 000–100 000 €.
1.E.40 Suojeltavien lajien elinympäristöjen vaaliminen	Ei arvioitavissa	Ympäristösuunnitteluyksikkö: Ajankohtaisia aiheita mm. metsäohjelman toteutus, ekologisen kompensaation ja luontoteon pilottiprojekti, ruoppausmassojen käyttö monimuotoisuuden lisäämisessä ja LUMO-ohjelman valmistelu. Yhteistyössä kaavoitusyksikkö ja infrayksikkö. Kustannuksia ei ole eriteltävissä muusta toiminnasta.
1.E.41 Luontoretket ja luonnonsuojelun viestintä	1000–5000 € 10000–600000 €	Ympäristösuunnitteluyksikkö: 3000 €/v 2027–2029. Retkien ja tapahtumien suunnittelu alkuvuodesta 2027, toteutus huhti-lokakuu 2027, pori.fi/luontoretket. Osana talouskehystä. Viestintä- ja brändiyksikkö: Toimenpide on toimintatapa, joka on vakiintunut viestintä- ja brändiyksikön tehtäväksi. Esite- ja karttajakelua jatketaan. Sisältyy Viestintä- ja brändiyksikön budjettiin.

1.E.42 Maatalouden kestävyysmurrosta edistetään kaupungin maaomistajuuden ja viestinnän kautta	Ei kustannuksia	Infrayksikkö, maapolitiikka: Tavoitteena on uudistaa Porin kaupungin omistamien peltojen vuokraehtoja yhteistyössä muiden toimijoiden/toimialojen kanssa siten, että peltovuokraehdot edistävät aiempaa paremmin ympäristönäkökulmia, puhdasta ruoantuotantoa ja kestävää kehitystä. Tavoitteena on, että uudistukset tulevat voimaan viimeistään vuonna 2030. Ei kustannuksia.
2. Kestävän arjen teema		
2.F Arjen kiertotalous		
2.F.43 Kaikissa kaupungin toimipisteissä lajitellaan kattavasti	Ei merkittäviä kustannuksia	Tilayksikkö: Ei merkittäviä kustannuksia. Konserniyhtiö Keräämö Oy: Yhteistyö opetusyksikön kanssa käynnistyi syksyllä 2026. Kustannuksia ei ole eriteltävissä muusta toiminnasta.
2.F.44 Omakoti- ja pientaloasujien lajittelumahdollisuuksien opti-	100 000–500 000 €	Konserniyhtiö Keräämö Oy: Vuonna 2027 varattu 160 000 €. Rakenteiden uusimista jatketaan vuoteen 2027. Lajittelupisteitä optimoidaan palvelemaan kuntalaisia kattavasti.
2.F.45 Yhteiskäytettävät tavarat Porissa	1000–5000 €	Kulttuuriyksikkö, kirjastopalvelut: Lainattavien ja yhteiskäyttöisten tavaroiden valikoimaa kartutetaan ja kehitetään edelleen. Vuodelle 2027 n. 2000 €, kirjaston budjetista.
2.F.46 Roskaantumisen hillinnän yhteistyöryhmä ja toimenpidesuun-	Ei kustannuksia	Yhteistyöryhmän toiminta ja jäsenten yhteistyön kehittäminen sekä toimenpideohjelman valmistelu jatkuu. Rantaroskaseurantoja jatketaan. Ei merkittäviä kustannuksia.
2.F.47 Ruokahävikin seuranta kaikissa kouluissa ja päiväkodeissa	Ei merkittäviä vuosikustannuksia	Porin Palveluliikelaitos: Toimintatapa, sisältyy toiminnanohjausjärjestelmään. Ei merkittäviä vuosikustannuksia. Konserniyhtiö Länsirannikon Koulutus Oy WinNova: Aikaisemmin ilmoitettujen lisäksi: Tunnistettu tarve verrata tehtyä ruokamäärää hävikin määrään ja mahdollisesti hyödyntää asiaan jotain ohjelmaa. Selvitetty PoweRestassa ohjelman soveltuvuutta, mutta ainakin toistaiseksi on päätetty olla käyttämättä, sillä vaatisi lisäresursseja.
2.F.48 Linjastohävikin jakaminen hyväntekeväisyyteen	5000–10000 €	Strategia- ja hyvinvointiyksikkö: Ylijäämäruuan jakamisesta on tullut jo vakiintunut toimintatapa Porissa. Ylijäämäruuan hyödyntämisessä on mukana strategia- ja hyvinvointiyksikkö, Porin Palveluliikelaitos sekä kolmannen sektorin toimijoita, kuten yhdistyksiä ja seurakuntia. Koulujen ylijäämäruokaa ja yhdessä syömisen mahdollisuuksia on Pihlavassa, Itä-Porissa ja keskustan alueella sekä Kaarisillan yhtenäiskoululla, jossa ruokailu käynnistettiin (2024) Porin kaupungin panoksella ja vuodesta 2025 alkaen yhteistyökumppanina on Keski-Porin seurakunta. Ylijäämäruuan hyödyntämistä pyritään laajentamaan niin, että yhä useammissa ruokajaoissa toiminta olisi yhteisöllistä toimintaa, jolla voidaan vähentää jätteeksi päätyvän ruuan määrää, mutta myös vahvistaa sosiaalista kestävyyttä; vähentää eriarvoisuutta ja lisätä osallisuutta. Mukana olevia kolmannen sektorin toimijoita tuetaan yhteisöllisen ruokailun käynnistämisessä ja toteuttamisessa strategia- ja hyvinvointiyksikön kehittämisasiantuntijan työpanoksella. Lisätietoa: www.pori.fi/ruoka-apu. Vuosikustannusasteikon arvio 2027: 5000–10 000 €, strategia- ja hyvinvointiyksikön käyttötalous. Seurataan myös mahdollisia avoinna olevia rahoitushakuja ja toiminnan jatkokehittämiseksi ja/tai laajentamiseksi voidaan hakea ulkopuolista hankerahoitusta. Porin Palveluliikelaitos, ateria- ja puhtausyksikkö: Kustannuksia ei ole eriteltävissä muusta toiminnasta. Konserniyhtiö Länsirannikon Koulutus Oy WinNova: Aiempien vuosien toimenpiteet jatkuvat. Ei kustannuksia.
2.F.49 Ruokailijamäärän vaihteluun liittyvän hävikin vähentäminen	Ei kustannuksia	Opetusyksikkö, Porin Lukio: Ruokailijamäärän vaihteluun liittyvän hävikin vähentäminen on jatkuva toimenpide, jota toteutetaan alkuperäisen toteutussuunnitelman mukaisesti. Hävikin vähentämiseksi Porin lukiossa on tehostettu ruokahävikkiin liittyvää tiedotusta. Lisäksi opiskelijakunnan hallitus on jatkanut säännöllisiä kokouksiaan Porin palveluliikelaitoksen edustajien kanssa. Kokouksissa on arvioitu ja kehitetty ruokailukäytäntöjä. Ei kustannuksia. Porin Palveluliikelaitos: Ei kustannuksia. Konserniyhtiö Länsirannikon Koulutus Oy WinNova: Aikaisempien toimenpiteiden lisäksi: WinNovan Tietohallinnossa kehitteillä sovellus, josta on mahdollista saada ennakoivaa tietoa siitä, kuinka paljon opiskelijoita on tulossa syömään. Sovelluksessa hyödynnetään esim. tietoa siitä, milloin opiskelijat ovat työssäoppimassa ja kouluterveyskyselyä "Käytkö ruokailemassa koululla?" Ei kustannuksia.
2.F.50 Porin työpajat kestävän kehityksen keskittymänä	Ei merkittäviä kustannuksia	Nuorisoyksikkö, kohdennettu nuorisotyö/Nuorten työpaja ja etsivä nuorisotyö: Nuorten työpajan kiinteistöön veturitalleille on perustettu nuorten tuotteiden pajamyymälä. Myymälän myyntituotteet suunnitellaan ja valmistetaan kiertotalouden ja kestävän kehityksen mukaisesti. Käytettävät materiaalit hankitaan edelleen ylijäämäisinä ja käyttöikänsä päässä olevina. Suunnittelussa hyödynnetään uusiomateriaaleja niin, että nuorten ideointia, luovuutta ja tiedostettavuutta hyödynnetään kaikessa tekemisessä. Tuotteiden valmistuksessa hyödynnetään tekniikka- ja taidelähtöisen työpajan menetelmiä niin, että myymäläkonseptiin saadaan jatkuvasti kiertotalouden myyntiartikkeleita. Esimerkkeinä mm. Arvi- ja pikkuapuri robotit, jotka ovat tilataideteoksia kierrätysmetallista nuorten valmistamina ja kierrätyslangoista kudotut villasukat. Tavoitteena on, että kaikessa toiminnassa hyödynnetään koko kuntaorganisaation ylijäämämateriaaleja uusiokäyttöön. Ei kustannuksia.

2.G Ympäristöosaaminen		
2.G.51 Tunnistetaan koulujen ja päiväkotien lähimetsät ja lähiluontokohteet oppimisympäristöinä	1000–5000 € 1000–5000 € Ei kustannuksia	Ympäristösuunnitteluyksikkö: Tavoitteena on, että kesän 2027 kesätyöresurssista 1 kk:n työaika käytettäisiin koulujen lähimetsien ja lähiluontokohteiden kartoittamiseen haastatteluin ja paikkatietopohjaisesti. Vastaava projekti toteutettiin onnistuneesti yhteistyössä varhaiskasvatuksen kanssa kesällä 2026 ja osa päiväkotien haastatteluissa nousseista kehityskohteista/turvallisuushuomioista on jo siirtynyt toteutukseen. Kesätyöntekijän palkkakustannukset sisältyvät ympäristösuunnitteluyksikön käyttötalouteen. Yhden kuukauden palkka sivukuluineen on n. 2000 €. Opetusyksikkö: Koulut hyödyntävät aktiivisesti lähiluontokohteita oppimisympäristöinä. Rekrytoidaan opetusyksikön ja ympäristösuunnitteluyksikön yhteistyönä kesätyöntekijä vuonna 2027 selvittämään koulujen lähiluontokohteita. Osana talouskehystä, yhden kesätyöntekijän palkka on sivukuluineen n. 2000 €. Varhaiskasvatusyksikkö: Lähiympäristöön tutustuminen ja sen käyttäminen mm. retkikohteena on kirjattu varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin ja sitä toteutetaan säännöllisesti. Vuonna 2026 varhaiskasvatus osallistui Ympäristösuunnitteluyksikön kanssa kesätyöntekijän palkkaamiseen. Työntekijän tehtävänä oli kartoittaa päiväkotien lähiympäristökohteet. Tämä toteutettiin pääasiallisesti kesäkuussa ja kartoituksen myötä nousseita kehittämistoimenpiteitä viedään eteenpäin seuraavien vuosien aikana.
2.G.52 Porin koulujen ympäristökasvatusviikon kehittäminen ja laajentaminen myös muille kävijöille	Ei merkittäviä kustannuksia	Ympäristösuunnitteluyksikkö: Kustannukset sisältyvät ympäristösuunnitteluyksikön käyttötalouteen. Vuosikustannukset tullevat olemaan 1000 €:n tienoilla. Eniten syntyviin vuosikustannuksiin vaikuttaa missä määrin teemaviikon tapahtumiin järjestetään tilausbussikuljetuksia. Konserniyhtiö Keräämö Oy: Keräämö on ollut mukana vuosina 2025 ja 2026 järjestetyssä aikuisille suunnatussa ympäristöviikossa. Olemme valmistautuneet olemaan jatkossakin mukana tapahtumassa, mikäli tämä järjestetään. Ohjelma pohditaan vuosikohtaisesti ja kehitetään palvelemaan asukkaita. Ei merkittäviä tai eriteltäviä kustannuksia.
2.G.53 Kuntalaisten ympäristöosaamisen ja arjen kiertotaloustaitojen kehittämi-	Ei kustannuksia 1000–5000 €	Opetusyksikkö/Porin seudun kansalaisopisto: Järjestetään osana kansalaisopiston normaalia toimintaa kuntalaisten ympäristöosaamiseen ja arjen kiertotaloustaitojen kehittämiseen liittyviä kursseja ja yleisöluentoja. Konserniyhtiö Keräämö Oy: Jätelain mukaisesti jatkuvana tehtävä toimenpide. Keräämö tarjoaa ajantasaista neuvontaa, tiedotusta ja valistusta jätehierarkian ja jätelain määräämällä tavalla sekä seuraa valtakunnallista ohjeistusta.
2.G.54 Vihreä lippu -toiminta	10 000–60 000 €	Opetusyksikkö: Tavoitteena on lisätä Vihreä lippu -koulujen määrää vuoteen 2030 mennessä. Pori on ilmoittautunut Vihreä lippu -kumppanikunnaksi ja toimintaa markkinoidaan kouluille. Vihreä lippu -koulujen määrä on pysynyt Porissa samana, kun yksi on lopettanut ja yksi uusi koulu on tullut mukaan. Osallistumisaktiivisuutta vähentää se, että samankaltaista toimintaa voi toteuttaa kouluissa ilman Vihreä lippu -toimintaa (esim. ympäristöpolun materiaalit). Vihreä Lippu -toiminnassa on osallistumismaksu, joka riippuu koulun oppilasmäärästä ja tehdyistä toimenpiteistä. Yhden koulun osallistumismaksu vaihtelee noin 200–600 €/vuosi. Kulut sisältyvät yksikön talouskehykseen/budjettiin. Vuosikustannusasteikon arvio 2027: 1000–5000 €.
2.G.55 Selvitetään mahdollisuuksia lisätä ympäristökasvatuksen resursseja	Ei arvioitavissa	Ympäristösuunnitteluyksikkö: Ei arvioitavissa, tavoitteiden eteneminen riippuu osin ulkopuolisista rahoittajista ja ulkopuolisista toimijoista. Mikäli saadaan esim. hankerahoitusta, hankkeen omarahoitusosuudet jäävät kustannuksiksi. Tällä hetkellä ei ole meneillään hankerahoitushakemuksia, ei kustannuksia. Edellisen vuoden vastaukset ovat ajan tasalla. Opetusyksikkö: Opetusyksikkö seuraa aktiivisesti peruskouluille suunnattuja ympäristökasvatukseen liittyviä rahoitushakuja ja hakee niitä mahdollisuuksien mukaan. Lisäksi tehdään aktiivista yhteistyötä ympäristökasvatuksen parissa toimivien tahojen kanssa tarjolla olevien resurssien hyödyntämiseksi mahdollisimman laajasti. Ei tiedossa kustannuksia. Jos hankerahaa saataisiin ja kustannuksia syntyisi hankerahan omarahoitusosuudesta, kustannukset sisältyisivät käyttötalouteen.
2.G.56 Kestävän kehityksen toimintamalli ja oppimiskokonaisuudet Intopolkuun	Ei eriteltäviä kustannuksia	Ympäristösuunnitteluyksikkö: Ympäristöpolkusivuston sisällön pitäminen ajantasaisena on jatkuvaa yksikön perustoimintaa. Kestävän kehityksen toimintamallia ja uusia oppimiskokonaisuuksia on todennäköisesti mahdollista edistää vuonna 2027 Opetusyksikön Kestävän tulevaisuuden verkoston avulla (rehtorit ja yhteysopettajat). Kustannuksia ei ole eriteltävissä muusta toiminnasta. Opetusyksikkö: Ympäristöpolkusivuston ylläpitäminen jatkuu ympäristösuunnitteluyksikön toimesta. Sivustoa markkinoidaan porilaisille opettajille lukuvuoden 2026–2027 aikana. Opetusyksikössä on perustettu Kestävän tulevaisuuden verkostot rehtoreille ja opettajille. Verkostojen työskentelyyn osallistuu myös muita asiantuntijoita. Verkostoissa kehitetään koulujen toimintatapoja kestävän tulevaisuuden edistämiseksi. Ei kustannuksia.
2.G.57 Koulujen ja varhaiskasvatuksen ympäristökasvatuksen teemapäivät ja -viikot	5000–10000 € Ei kustannuksia Ei merkittäviä kustannuksia Ei merkittäviä kustannuksia	Ympäristösuunnitteluyksikkö: 7500 € vuonna 2027. Sisältyy yksikön talouskehykseen. Toimintatapa, ajan tasalla pidettävä ja kehitettävä toimenpide. Ks. toimenpidesivun sisältö. Varhaiskasvatusyksikkö: Ympäristökasvatus kuuluu varhaiskasvatuksen perustehtävään osana varhaiskasvatus ja esiopetussuunnitelmaa. Toimintaa toteutetaan läpi vuoden. Esimerkiksi osallistuminen koko kaupungin yhteiseen reilun kaupan viikkoon ja hävikkiviikkoon. Lisäksi varhaiskasvatuksessa järjestetään yksiköiden omia teemapäiviä mm. sadonkorjuuseen, jätteiden kierrätykseen ja roskien keräämiseen liittyen. Ei kustannuksia. Konserniyhtiö Keräämö Oy: Vakiintuneena toimintatapana Keräämö osallistuu yhdessä muiden vastuutahojen kanssa tiettyjen ympäristökasvatukseen liittyvien teemaviikkojen tarjontaan, kuten: koulujen ympäristöviikko sekä kestävän kehityksen viikko. Lisäksi tarjoamme mahdollisuuden saada meiltä lajitteluohjeistusta ja opetusta erilaisissa varhaiskasvatuksen toimintapäivissä ja viikoissa. Ei merkittäviä kustannuksia eikä eriteltävissä. Konserniyhtiö Länsirannikon Koulutus Oy WinNova: Aikaisempien toimenpiteiden lisäksi: - Hyvinvointivirtaaviikko 28.9.-1.10.2026, teemana ruokarohkeus eli ennen ruokailua opiskelijat kulkevat kärryn kanssa käytävillä ja luokissa maistattamassa ruokaa, markkinoivat samalla Ruokapalvelujen ruokalistaa ja kertovat hävikkiasiaa, toiminnassa ei käytetä kertakäyttöastioita, kyseessä pilotti Tiedepuistossa. - Amislempiruokapäivä (Saku), opiskelijat saavat äänestää QR-koodia käyttämällä, mikä on oma lempiruoka, voittanutta ruokaa tarjoillaan Hyvinvointivirtaaviikolla - Waikuttajaraati, ruokalistoja myös kehitetään ja uudistetaan vuosittain. Opiskelijoiden palautteita pyritään ottamaan mahdollisuuksien mukaan huomioon ruokalistoja ja tuotevalikoimia suunniteltaessa. Lounaalle tuodaan tarjolle uusia aterioita, joihin opiskelijoiden Waikuttajaraati saa antaa mielipiteensä ja osallistua aterian kehittämiseen. Ruokalistat ovat PoweRestan ruokalistapalvelu Mealdoossa, joka toimii selaimessa kaikilla laitteilla ilman erillistä sovellusta, käytössä on toisinaan myös QR-koodi. Ruokalistat ovat näkyvissä myös opiskelijaravintoloiden ilmoitustauluilla ja Tuudossa. Ei määriteltyä ryhmää vaan kysely niille, jotka tulevat lounaalle.

2.G.58 Kestävän ruokaketjun ja ruokahävikin opetusmateriaalin kehittäminen	Ei arvioitavissa	Ympäristösuunnitteluyksikkö: Porin kaupungilla on ollut kumppanuussopimus Porin, Noormarkun ja Lavian 4H-yhdistyksien kanssa. Edellisellä sopimuskaudella, yhtenä osiona sopimuksesta, järjestettiin toimenpidettä toteuttanut ja palautteen perusteella onnistunut pilotointi kouluille. Seuraavaksi on tarkoitus pohtia, jatkuuko pilotti tulevina vuosina. Pilotissa lähes kaikissa porilaisissa 6.-luokissa on vieraillut 4H-yhdistyksen asiantuntija pitämässä Kestävä ruoka -oppitunnin lukuvuodesta 2025–2026 asti. Oppitunneilla käsitellään käytännön läheisestä näkökulmasta mm. ruoan ympäristövaikutuksia, sesonkituotteita, ruokahävikkiä ja Reilua kauppaa. Tunti sisältää toiminnallista tekemistä sekä tehtävämateriaalia kotiin. Mikäli toiminta jatkuisi yhtenä osana laajempaa yhteistyösopimusta, sillä ei olisi merkittäviä kokonaisuudesta eriteltävissä olevia lisäkustannuksia.
2.G.59 Porin museot toteuttavat Ekokompassi-ympäristöjärjestelmää	Ei merkittäviä vuosikustannuksia	Kulttuuriyksikkö, Porin museopalvelut: Museoiden Ekokompassi-ympäristöohjelman kolmivuotinen kausi päättyy keväällä 2027, jolloin on myös Ekokompassin uusinta-auditointi. Tämä tarkoittaa sitä, että museot päivittävät sekä tuovat uusia tavoitteita ja toimenpiteitä ohjelmaan vuosille 2027–2030. Uusinta-auditointi nostaa toimenpiteen kustannuksia vuonna 2027 yli 1000 €, mutta muutoin kulut pysyvät alle.
2.G.60 Vihreä Kruunu -ympäristöohjelma Lastenkulttuurikeskus Kruunupäälle	Ei merkittäviä kustannuksia	Sivistystoimiala, Lastenkulttuurikeskus Kruunupää: Jatketaan Vihreän Kruunun mukaista toimintaa, suunnitellaan Hollanterin hankintaa. Kehitetään edelleen toimintaa kierrätysmateriaalien kanssa.
2.G.61 Hulevesien makroroskatutkimus ja Mahanpuruja muovista -kampanja	1000–5000 € / Ei kustannuksia	Ympäristösuunnitteluyksikkö: Yläkoululaisten taidetta ja ympäristökasvatusta yhdistävää projektia on toteutettu Porin omalla tyylillä useamman vuoden ajan. Projekti liittyy Mahanpuruja muovista -kampanjaan. Toimintaa on järjestetty eri yksiköistä koostuvassa yhteistyössä (ympäristösuunnitteluyksikkö, infrayksikkö, lastenkulttuurikeskus Kruunupää ja Keräämö). Joka vuosi arvioidaan erikseen, pystytäänkö ja millä resurssilla toimintaa pystytään toteuttamaan. Ei kustannuksia, koska toiminnan kustannukset, kuten jättitarrat, kuuluvat EU:n SUP-direktiivin mukaisten kunnille korvattavien kustannusten piiriin. Kunnat pystyvät siis hakemaan takaisin kustannuksia, jotka kuuluvat mm. kategoriaan "tupakkajätteiden ja -tuotteiden aiheuttaman roskaantumisen ehkäisemiseksi järjestetyn tiedotuksen ja neuvonnan kustannukset". www.pori.fi/mahanpurujamuovista
2.H Liikkuminen		
2.H.62 Sujuvoitetaan kävelyä ja pyöräilyä	100000–500000 €	Infrayksikkö, infrasuunnittelu: Jalankulku- ja pyörätieverkoston puuttuvien osuuksien suunnittelua, uusien asemakaava-alueiden jalankulku- ja pyöräteiden suunnittelua sekä olemassa olevien jalankulku- ja pyöräteiden perusparannussuunnittelua toteutetaan vuosittain. Kustannukset ovat infran investointisuunnitelmassa. Useimmat kohteet edistävät tavoitetta. Kustannusten kohdistuminen kävelyn ja pyöräilyn olosuhteiden edistämiseen ei ole eroteltavissa. Kävely- ja pyöräilyolosuhteita on Porissa kehitetty kymmeniä vuosia. Jalankulku- ja polkupyöräväylästöä rakennetaan ja perusparannetaan jatkuvana työnä. KH:n hyväksymä kävelyn ja pyöräilyn edistämisohjelma on vuodelta 2019, joka sisältää pyöräilyn tavoiteverkon. Vuosikustannusasteikon arvio 2027: 60 000–100 000 €.
2.H.63 Selvitetään mahdollisuudet ympäristöystävällisempään joukkoliikentee-	Ei arvioitavissa	Konserniyhtiö Porin Linjat Oy: Käyttövoimaselvitys laadittu, ei kustannuksia vuodelle 2027.
2.H.64 Matkaketjujen sujuvoittaminen	60 000–100 000 €	Infrayksikkö, infrasuunnittelu: Toimenpiteille on varattu vuosittain rahaa 70 000 €/v rakennuttamisyksikön investointisuunnitelmassa. Investointirahalla parannetaan bussipysäkkejä, pyöräpysäköintiä niillä sekä kulkuyhteyksiä niille. Toimenpiteet toteutetaan osana talouskehystä.
2.H.65 Lisätään pyörien runkolukitus- ja sisäsäilytyspaikkoja	10 000–60 000 €	Infrayksikkö, infrasuunnittelu: Rakennuttamisyksikön investointisuunnitelmassa on vuosittain noin 20 000 €/v runkolukituksen mahdollistavia pyörätelineitä (sisältyy laajempaan kokonaisuuteen). Vuosittain lisätään runkolukituksen mahdollistavia pyörätelineitä erityisesti Porin keskusta-alueelle sekä liikunta- ja virkistysalueille.
2.H.66 Kampanjoilla uusia asiakkaita joukkoliikenteeseen	60 000–100 000 €	Ympäristösuunnitteluyksikkö, joukkoliikenne: Toimintatapa. Vuonna 2017 juhlitaan Kävelykadun 50-vuotista olemassaoloa ja Citylinjan ja matkakeskuksen 10-synttäreitä. Suunnitellaan jotain näkyvää Citylinjan takia. Katetaan joukkoliikenteen markkinointirahoista, mutta saattaa vaikuttaa TEK:n pysäkkirahojen kohdentamiseen Citylinjan pysäkeille. Vuosikustannusasteikon arvio 2027: 60 000–100 000 €.
2.H.67 Parannetaan henkilöstön mahdollisuuksia kestävään työmatkaliikkumiseen	10000–60000 €	HR-yksikkö: Henkilöstölle tarjotaan jatkossakin työmatkaliikkumiseen liittyviä kampanjoita. Työsuhdepyörä on 1.1.2026 alkaen ollut verotettava etu. Tällä hetkellä työantaja ei tee uusia työsuhdepyöräsopimuksia. Tilannetta tarkastellaan uudelleen loppuvuoden aikana ja henkilöstöä tiedotetaan. Voimassa olevia työsuhdepyöräsopimuksia oli 1.9. 2026 199 kpl. Vuosikustannusasteikon arvio 2027: 10 000–60 000 €. Tilayksikkö: Toimenpiteessä lisätään työmatkapyöräilyä tukevia palveluja kaupungin toimipisteissä. Näitä ovat esimerkiksi pyörätelineet, runkolukituspaikat, työntekijöiden käytössä olevat suihku- ja pukeutumistilat sekä varusteiden säilytykseen tarkoitetut kaapit (tarvekohtaisesti).
2.H.68 Lentoliikenteen sähköistymiseen valmis-	Ei kustannuksia	Konsernipalvelut: Ei varausta 2027, ei arvioitavissa 2028–2029. Ei arvioitavissa tällä hetkellä, riippuu muusta yleisestä ja teknologian kehityksestä.
2.H.69 Henkilöjunaliikenne Pori-Tampere-rata-osuudella uudella ostoliikennesopi-	Ei kustannuksia	Konsernipalvelut: Ei kustannusvarausta seuraaville vuosille. Ajankohtaisena asiana on liikennöitävän kaluston varustelun valintaan vaikuttaminen.

3. Kestävän vihreän kasvun teema		
3.I Kiertotalouden liiketoiminta		
3.I.70 Edistetään kiertotalousliiketoiminnan sijoittumista Poriin		Konserniyhtiö Prizztech Oy: Tiekarttaan kirjattu toimenpide teollisuusalueiden infokorteista on valmis, mutta kiertotalousliiketoiminnan sijoittumismahdollisuuksien parantamista Porin teollisuusalueille jatketaan käynnissä olevissa ja tulevissa hankkeissa mm. soveltuvuus- ja infrastruktuuriselvityksillä. Kustannukset sisältyivät Porin ekosysteemisopimukseen. Ei kustannuksia seuraaville vuosille.
3.I.71 Porin sataman alueiden ja etenkin Peittoon kiertotalouspuiston koordinointi ja	Ei arvioitavissa	Kasvu- ja työllisyyspalvelut -yksikkö: Toimintatapa tulee muuttumaan aiemmasta. Yhteistyössä Keräämön kanssa. Kustannuksia ei arvioitavissa.
3.I.72 Kiertotalousviestinnän lisääminen elinkeinoelämälle		Konserniyhtiö Prizztech Oy: Toimenpide valmis, kiertotalousviestintään liittyvät hankkeet päättyvät vuonna 2026. Kustannukset ovat sisältyneet Prizztechin kanssa tehtyyn sopimukseen ja Porin ekosysteemisopimukseen. Ei kustannuksia enää tulevina vuosina.
3.I.73 Jätehuollon kuljetusten päästöjen minimointi	Ei arvioitavissa	Konserniyhtiö Keräämö Oy: Päästöjen minimoimiseksi ajoreittisuunnittelu ja optimointi on jatkuvaa. Kilpailutuksissa huomioidaan uudemman kaluston käyttötoive. Kustannuksia ei ole eriteltävissä muusta toiminnasta.
3.I.74 Uudelleenkäyttöä edistävän verkkopalvelun hankinta	1000–5000 €	Konserniyhtiö Keräämö Oy: Korjaa.se -sivun palvelu on netissä toimiva kuluttajille ja korjausalan ammattilaisille maksuton verkkopalvelu, jonka kautta asiakas löytää paikalliset korjausalan ammattilaiset. Palvelu on jatkuvassa käytössä. Verkkopalvelun hinta 2027 vuonna 1100 €/v (+alv), osana talouskehystä.
3.J Uusiutuva energia		
3.J.75 Energiatehokkuussopimuksen jatkaminen 2025 jälkeen	1000–5000 €	Ympäristösuunnitteluyksikkö: Tehdyt energiatehostamistoimenpiteet ja kulutustiedot raportoidaan huhtikuussa Energiavirastolle. Yhteistyössä muiden yksiköiden/tahojen kanssa. Omarahoitusosuus ENKU -hankkeelle. Kustannuksia ei ole eriteltävissä muusta toiminnasta.
3.J.76 Pori merituulivoiman keskuksena	60000–100000 €	Kaupunkikehitys ja omistajaohjausyksikkö: Porin Merituulikeskus -hankkeen tavoitteena on edistää Pohjanlahdelle suunniteltujen merituulivoimahankkeiden toteutumista ja vahvistaa Porin asemaa merituulivoiman rakentamisen, logistiikan ja palveluiden keskittymänä. Hankkeessa kehitetään Porin satama-aluetta vastaamaan merituulivoiman rakentamisen ja esiasennuksen tarpeisiin sekä vahvistetaan alueen yritys- ja osaamisekosysteemiä tukemaan nykyisiä ja uusia toimijoita. Hanke edistää vihreää siirtymää luomalla edellytyksiä uusiutuvan energiantuotannon kasvulle ja energiantuotannon hiilidioksidipäästöjen vähentämiselle. Nykyistä hanketta on jatkettu 31.3.2027 saakka, minkä jälkeen toimintaa on tavoitteena jatkaa uudella hankevaiheella. Hanke on rahoitettu Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 -ohjelman oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta (JTF). Hankkeen omarahoitusosuus on 20 prosenttia. Vuodelle 2027 on varattu 29 000 €, sisältyvät kaupunkikehitys- ja omistajaohjausyksikön käyttötalouteen.
3.J.77 Selvitetään mahdollisuuksia päästöttömälle pienenergiatuo-	Ei kustannuksia	Ei aktiivista toimintaa toimenpiteeseen liittyen seuraavina vuosina. Ei kustannuksia.
3.J.78 Kunnille, pk-yrityksille ja kuluttajille maksutonta energianeuvontaa	1000–5000 €.	Ympäristösuunnitteluyksikkö: ENKU-hankkeen toteutussuunnitelman mukaisesti. Vuosikustannusasteikon arvio 2027: 1000–5000 €.
3.J.79 Hukkalämmön hyötykäytön edistäminen	100000–500000 €	Tilayksikkö: Rakennuttamisyksikkö: Vuonna 2026 tekojääradan lauhdelämpöpumppu, vuonna 2027 ei uusia kohteita. Konserniyhtiö Prizztech Oy: Hukkalämpöjen hyödyntämistä tarkastellaan tapauskohtaisesti mm. vetytalous- ja datasalihankkeiden osalta. Vuoden 2027 osalta sisällytetään Prizztechin kanssa tehtävään sopimukseen, sisältyy osana käynnissä olevaan hankekantaan. Kustannuksia ei eriteltävissä muusta toiminnasta, ovat sisältyneet Prizztechin sopimukseen.
3.J.80 Uusiutuvan energian ja energiatehokkuuden vauhdittaminen	Ei arvioitavissa	Rakennuttamisyksikkö: Toteutetaan vuosittain uusiutuvan energian ratkaisuja. Aurinkoenergian hyödyntäminen esim. maauimalassa. Automaation hyödyntäminen ja tehostaminen energian käytössä. Vuosikustannusasteikon arvio 2027: 60 000–100 000 €. Ympäristösuunnitteluyksikkö: Osana ENKU-hanketta. Ei merkittäviä kustannuksia.
3.J.81 Öljylämmityksestä luopuminen kaupungin kohteissa	*Kustannushyöty*	Tilayksikkö: Öljy varalla: Kyläsaaren palvelukoti, Suomelan koulu, Kalaholman koulu, Söörmarkun koulu ja päiväkoti, Kankaan koulu, ent. Ylikylän koulu. Tuorsniemen koulun uusiutuvan polttoaineen laitos valmistuu 2026. Porin Vesi: Porin Veden Harjakankaan tekopohjavesilaitokselle valmistunut 12/2024 LTO-järjestelmä, joka hyödyntää tekopohjaveden lämpösisältöä. Säästää öljykulut eli n. 70 000 €/vuosi, mutta lisää sähkökuluja n. 15000 vuosi. Nettohyöty n. 55 000 €/vuosi.

3.K Yhteistyö		
3.K.82 Ekosysteemisopimus	100000–500000 €	Konsernipalvelut: Ekosysteemisopimuksen toimeenpanoa jatketaan vuosina 2026–2027 käynnissä olevien ja uusien rahoitettujen hankkeiden kautta yhteistyössä alueen TKI-toimijoiden, oppilaitosten, yritysten ja kehittäjäorganisaatioiden kanssa. Kaupunki osallistuu hankkeiden rahoitukseen ja koordinoi sopimuksen toimeenpanoa. Vuonna 2026 käynnistettyjen hankkeiden toteutus jatkuu osin vuosille 2027–2028. Nykyinen valtion ja kaupungin välinen ekosysteemisopimus koskee vuosia 2021–2027, joten vuoden 2027 jälkeinen sopimus- ja rahoitusmalli tarkentuu myöhemmin valtakunnallisten linjausten perusteella. Vuodelle 2027 on varattu 400 000 euroa konsernipalvelujen käyttötalousmäärärahoihin ekosysteemisopimuksen hankemaksatuksiin. Vuosien 2028–2029 tarkkaa määrärahatarvetta ei vielä voida määritellä. Vuonna 2026 rahoitettujen viidennen hakukierroksen hankkeiden toteutus ja maksatukset jatkuvat vuosille 2027–2029, ja lisäksi vuonna 2027 järjestetään uusi hakukierros. Nykyisellä ohjelmakaudella rahoitettuja hankkeita voi olla käynnissä vielä vuoteen 2030 asti. Vuoden 2027 jälkeisen toiminnan ja rahoituksen taso riippuu lisäksi valtion ja kaupunkien sekä osaltaan EU:n seuraavaa ohjelmakautta koskevista sopimus- ja rahoitusratkaisuista. Uutta sopimusmallia valmistellaan parhaillaan valtion taholla, joten vuosien 2028–2029 määrärahat tarkentuvat myöhemmin.
3.K.83 ICC – Intelligent Cities Challenge 2.0	Ei kustannuksia	Kaupunkikehitys ja omistajaohjaus: Ei kustannuksia, toimenpide valmis. Hanke loppui jo 31.3.2025. Loppuraportti annettu. Pori palkittiin 11 kaupungin kanssa Local Green Dealien merkityksellisyydestä.
3.K.84 Yritysten ilmastokumppanuustoiminta	Ei kustannuksia	Ympäristösuunnitteluyksikkö: ENKU-hanke omarahoitus.
3.K.85 Kiertotalous ja osaaminen Satakunnan teknologiametalliklusterissa	Ei kustannuksia	Konserniyhtiö Prizztech Oy: Ei kustannuksia, toimenpide valmis. Karhu-hanke päättyi jo vuoden 2025 aikana, Kustannukset sisältyivät Porin ekosysteemisopimusrahoitukseen.
3.K.86 Hävikkiruokaterminaalin perustamisen tukeminen	Ei kustannuksia	Strategia- ja hyvinvointiyksikkö: Ei kustannuksia. Tällä hetkellä hävikkiterminaalitoimintaa ei ole valmisteilla ja ruoka-aputoiminnan tilanne on murroksessa, kun jaettavan ruuan määrä on vähentynyt ja asiakasmäärät kasvaneet. Lisäksi työllistämisen muutokset vaikeuttavat toiminnan järjestämistä. Käytäntöjä ja yhteistyötä kuitenkin kehitetään eri toimijoiden kanssa, kuten yhteisölliset ruokailut koulujen ruokahävikistä. Ruoka-avun ja hävikkiruuan parissa toimivien toimijoiden välistä yhteistyötä kehitetään ruoka-avun valtionavustushankkeen hankehallinnoinnin kautta, jossa Porin kaupunki on hankehallinnoijana Satakunnassa vuosina 2024, 2025–2026 sekä 2027–2028. Lisätietoa pori.fi/ruoka-apu. Sekä esimerkiksi toimenpiteessä 2.F.48.
3.K.87 Visit Porille Sustainable Travel Finland -sertifikaatti	Ei merkittäviä kustannuksia	Viestintä- ja brändiyksikkö: Toimintatapa, jatkuva osa Viestintä- ja brändiyksikön tehtäviä vastuullisen matkailun edistämiseksi. SFT-destinaatiomerkin toimintasuunnitelma pitää sisällään erillisiä osa-alueita; yleiset tavoitteet, ekologisen kestävyyden tavoitteet, sosio-kulttuurisen kestävyyden tavoitteet, taloudellisen kestävyyden tavoitteet sekä vastuullisuusviestinnän tavoitteet. Toimenpiteistä on laadittu erillinen toimenpidesuunnitelma, jota päivitetään vuosittain. Tavoiteaikataulu merkin saavuttamiseksi oli 2026, mutta aikataulu ei tule toteutumaan. Destinaatio-merkin saavuttamiseksi 51%:lla alueen kv-kelpoisista matkailuyrityksistä tulee olla oma STF-merkki. Tällä hetkellä merkin omaavia yrityksiä on 7 kpl ja 51%:iin tarvitaan 11 yritystä.
3.K.88 Ravinteiden kierrättämisen TKI-toiminta	Ei lisäkustannuksia	Konserniyhtiö Prizztech Oy: Ravinteiden kierrättämiseen liittyvää TKI-toimintaa on tehty yhteistyössä mm. SAMKin kanssa ja nyt se siirtyy pääasiassa SAMKin vastuulle. Tiedon ja osaamisen siirtoa tutkimuskeskus Wanderille on tehty Struviks-hankkeessa, joka päättyy vuoden 2026 lopussa. Aiheeseen liittyvä yhteistyö jatkuu vielä vuosina 2027–2029 Cirriwater-hankkeessa. Kustannukset sisältyneet Prizztechin sopimukseen, ei eriteltävissä muusta toiminnasta. Ei kustannuksia vuodelle 2027.
3.K.89 Puhdistamolietteen hyödyntäminen biokaasutuotannossa	1 milj. - 2 milj. €	Porin Vesi: Arviolta 1,6 M €/v, Veden käyttötalousbudjetti. Puhdistamolietteen hyötykäyttö on jatkuvaa toimintaa.

Toimenpiteen vuosikustannusasteikko vuoteen 2030*

Kyseessä suuntaa antava arvio toimenpiteen keskimääräisistä vuosikustannuksista eli suhteutetuista kuluista yhdessä vuodessa. Kustannuksia ei välttämättä tule vuosittain. Kaikki toimenpiteet eivät ole käynnissä samanaikaisesti tai kokoaikaisesti.

Suuri osa toimenpiteistä on kestävyysmuutoksen jalkauttamista osaksi normaalia työtä. Arviossa ei huomioida vakituisten henkilöiden palkkakuluja. Palkkakulut huomioidaan ainoastaan tapauksessa, jossa toimenpiteen toteuttamiseksi on palkattava uusi henkilö. Hankerahan tai tuen kohdalla kuvataan vain omarahoitusosuus.

Esimerkki: Toimenpide on käynnissä kolmena vuotena. Toimenpiteen kokonaiskustannukset tänä aikana ovat 10000 €. Toimenpiteestä tulee kuluja vuodessa arviolta 10000/3= 3300 euroa. Vastaus: 1000–5000 €.

Asteikot:
Ei kustannuksia tai ei merkittäviä kustannuksia (alle 1000 €), 1000–5000 €, 5000–10000 €, 10000–60000 €, 60000–100000 €, 100000–500000 €, 500000–1 milj. €, 1 milj.–2 milj. €, 2 milj. –3 milj. €, Yli 3 milj. € tai muu sanallinen vastaus.

Toimenpiteiden ryhmät**

Osa toimenpiteistä voi sisältää sekä uutta että olemassa olevaa toimintaa. Suuri osa toimenpiteistä on kestävyysmuutoksen jalkauttamista osaksi normaalia työtä.

Vihreä: Toimenpiteet, joissa kehitetään uutta tai tehdään muutoksia ja muutetaan toiminta ympäristökestävyysasioita huomioivaksi.	Sininen: Toimenpiteet, jotka ovat jo olleet vakiintunutta tai olemassa olevaa toimintaa ja edistävät myös ympäristökestävyyttä.	Harmaa: Toimenpiteet, jotka joko eivät ole määriteltävissä edellisiin luokkiin tai tietoja ei ole.